CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 10 noiembrie 2011 [1]

Cauza C-419/10

Wolfgang Hofmann
împotriva
Freistaat Bayern

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare introdusă de Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Germania)]

„Directiva 2006/126/CE — Recunoaștere reciprocă a permiselor de conducere — Refuzul unui stat membru de a recunoaște, unei persoane al cărei permis de conducere a făcut obiectul unei retrageri pe teritoriul său, valabilitatea unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru”

1. Prin prezenta întrebare preliminară, se solicită Curții să interpreteze, pentru prima oară, dispozițiile Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere [2], de reformare a Directivei 91/439/CEE a Consiliului din 29 iulie 1991 privind permisele de conducere [3].

2. În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126, permisele de conducere eliberate de statele membre sunt recunoscute reciproc.

3. Cu toate acestea, există o atenuare a acestui principiu. Astfel, articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din această directivă prevede că un stat membru *refuză* [4] să recunoască valabilitatea oricărui permis de conducere eliberat de un alt stat membru unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei restricții, unei suspendări sau unei retrageri pe teritoriul primului stat membru. Această dispoziție este destinată să înlocuiască articolul 8 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 91/439, care precizează că un stat membru *poate să refuze* [5] să recunoască un permis de conducere eliberat în aceste condiții.

4. Ținând cont de diferența dintre termenii folosiți în cele două articole, Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Germania) are îndoieli dacă jurisprudența Curții dezvoltată în lumina Directivei 91/439 se aplică și în cazul situațiilor reglementate de Directiva 2006/126.

5. Astfel, Curtea a hotărât că, în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Directiva 91/439, un stat membru nu poate refuza recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru deoarece pe teritoriul primului stat membru menționat posesorului permisului de conducere i s-a aplicat o măsură de retragere sau de suspendare a permisului de conducere acordat de acest stat dacă perioada de interdicție temporară stabilită împreună cu această măsură în vederea obținerii unui nou permis de conducere în acest stat membru a expirat înainte de data eliberării permisului de conducere de către celălalt stat membru [6].

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO L 403, p. 18, Ediție specială, 07/vol. 17, p. 216.

3 — JO L 237, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 2, p. 62.

4 — Sublinierea noastră.

5 — *Idem.*

6 — A se vedea Hotărârea din 29 aprilie 2004, Kapper (C-476/01, Rec., p. I-5205, punctul 78), precum și Ordonanța din 6 aprilie 2006, Halbritter (C-227/05), și Ordonanța din 28 septembrie 2006, Kremer (C-340/05).

6. Prin urmare, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă schimbarea redactării impune de acum înainte unui stat membru să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat în aceste condiții.

7. În prezentele concluzii, vom indica motivele pentru care considerăm că articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretate în sensul că un stat membru este obligat să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru în cazul în care titularul acestuia a făcut obiectul unei măsuri de retragere a permisului de conducere în primul stat membru pentru motivul că a condus sub influența băuturilor alcoolice și în condițiile în care în statul membru care a eliberat permisul nu s-au efectuat verificările necesare privind aptitudinea de a conduce prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la directiva menționată.

I — Cadrul juridic

A — *Dreptul Uniunii*

1. Directiva 91/439

8. Pentru a facilita circulația persoanelor în interiorul Comunității Europene sau stabilirea lor într-un alt stat membru decât cel în care au obținut permisul de conducere, Directiva 91/439 a instaurat principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere[7].

9. Cu toate acestea, există o atenuare a acestui principiu. Astfel, în temeiul articolului 8 alineatul (4) primul paragraf din directiva menționată, un stat membru poate să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere emis de un alt stat membru unei persoane care este, pe teritoriul primului stat, subiectul uneia dintre măsurile de limitare, de suspendare, de retragere sau de anulare a dreptului de conducere.

2. Directiva 2006/126

10. În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2006/126, permisele de conducere eliberate de statele membre sunt recunoscute reciproc.

11. Conform articolului 7 alineatul (1) litera (e) din această directivă, permisele de conducere se eliberează numai solicitanților care au reședința obișnuită pe teritoriul statului membru care eliberează permisul.

12. Articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din directiva menționată prevede că un stat membru refuză să recunoască valabilitatea oricărui permis de conducere eliberat de un alt stat membru unei persoane al cărei permis de conducere face obiectul unei restricții, unei suspendări sau unei retrageri pe teritoriul statului membru anterior.

13. În temeiul articolului 13 alineatul (2) din Directiva 2006/126, niciun drept de conducere acordat înainte de 19 ianuarie 2013 nu este retras sau restrâns în vreun fel prin dispozițiile directivei amintite.

14. Punctul 14.1 din anexa III la directiva menționată prevede că permisele de conducere nu sunt eliberate sau reînnoite candidaților sau conducătorilor auto care sunt dependenți de alcool sau sunt incapabili să se abțină de la consumul de alcool atunci când conduc. După o perioadă de abstinență dovedită și sub rezerva avizului medical autorizat și a controalelor medicale periodice, permisele de conducere pot fi eliberate sau reînnoite candidaților sau conducătorilor auto care au fost dependenți de alcool în trecut.

7 — A se vedea articolul 1 alineatul (2) din această directivă.

15. Articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2006/126 prevede că statele membre adoptă și publică, până la 19 ianuarie 2011, actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma acestei directive. Statele membre aplică aceste dispoziții de la 19 ianuarie 2013 [8], iar Directiva 91/439 se abrogă de la aceeași dată [9].

16. Totuși, anumite dispoziții ale Directivei 2006/126 se aplică înainte de această dată. Astfel, conform articolului 18 al doilea paragraf din directiva menționată, articolul 2 alineatul (1), articolul 5, articolul 6 alineatul (2) litera (b), articolul 7 alineatul (1) litera (1), articolul 9, articolul 11 alineatele (1), (3), (4), (5) și (6), articolul 12 și anexele I, II și III se aplică de la 19 ianuarie 2009.

B — *Dreptul național*

17. Regulamentul privind accesul persoanelor la circulația rutieră (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr), în versiunea în vigoare la 19 ianuarie 2009 (denumit în continuare „FeV"), prevede, la articolul 28 alineatul 1, că titularii unui permis de conducere valabil în Uniunea Europeană sau în Spațiul Economic European (SEE) care au reședința obișnuită în Germania, în sensul articolului 7 alineatul 1 sau 2 din FeV, sunt autorizați, sub rezerva restricțiilor prevăzute la alineatele 2-4 ale articolului 28 menționat, să conducă autovehicule pe teritoriul național, în limitele înscrise în permisul de conducere deținut.

18. Articolul 28 alineatul 4 prima teză punctul 3 din FeV indică faptul că această autorizație de a conduce autovehicule nu se aplică deținătorilor unui permis de conducere valabil în Uniunea Europeană sau în SEE al căror permis a făcut în Germania obiectul unei măsuri judiciare de retragere provizorii sau definitive ori al unei măsuri de retragere executorii cu efect imediat adoptate de o autoritate administrativă, precum și persoanelor cărora le-a fost refuzată acordarea unui permis de conducere printr-o decizie definitivă sau cărora nu le-a fost retras permisul de conducere numai pentru motivul că între timp au renunțat ei înșiși la acesta.

II — Situația de fapt și acțiunea principală

19. Domnul Hofmann, resortisant german, a obținut un permis de conducere german la 13 octombrie 1960. Prin decizia din 21 noiembrie 1996, Amtsgericht Memmingen i-a retras acest permis. Acesta i-a fost restituit la 31 august 1998.

20. Făcându-se vinovat de conducerea unui autovehicul sub influența alcoolului, domnul Hofmann a fost condamnat de Amtsgericht Memmingen la pedeapsa amenzii, iar permisul său de conducere a fost retras din nou. Ordonanța penală emisă de Amtsgericht Memmingen a rămas definitivă la 8 mai 2007. Pe de altă parte, această pedeapsă a fost însoțită de interdicția de a solicita un nou permis de conducere până la 7 august 2008.

21. La 19 ianuarie 2009, autoritățile responsabile din Cehia au eliberat un permis de conducere domnului Hofmann. Pe acest permis figurează reședința în orașul Lazany (Republica Cehă).

22. În timpul unui control rutier efectuat la 17 martie 2009, autoritățile germane au constatat că domnul Hofmann se afla în posesia unui permis de conducere ceh. Acest permis de conducere a fost reținut în urma unui alt control rutier, efectuat de organele de poliție la 25 martie 2009, și remis autorităților germane responsabile cu emiterea permiselor de conducere.

23. Prin scrisoarea din 20 aprilie 2009, acestea l-au informat pe domnul Hofmann că nu este autorizat să conducă autovehicule în Germania pe baza permisului său de conducere ceh și că se face vinovat de săvârșirea infracțiunii de conducere fără permis în cazul în care continuă să conducă autoturisme pe teritoriul Germaniei. Printre altele, acestea i-au comunicat că, în cazul în care nu este de acord cu înscrierea pe acest permis a unei mențiuni de interdicție de a conduce pe teritoriul german, urmează să se dispună efectuarea mențiunii pe calea unui ordin administrativ de constatare.

8 — Articolul 16 alineatul (2) din directiva menționată.

9 — Articolul 17 primul paragraf din Directiva 2006/126.

24. Domnul Hofmann a refuzat înscrierea acestei mențiuni pe permisul său de conducere ceh, iar Landratsamt Unterallgäu a constatat, prin decizia din 15 iulie 2009, că permisul de conducere al acestuia, eliberat de autoritățile responsabile din Cehia, nu autorizează conducerea de autovehicule pe teritoriul german.

25. La 13 august 2009, domnul Hofmann a formulat acțiune în fața Verwaltungsgericht Augsburg, solicitând anularea acestei decizii. Această instanță a respins acțiunea prin hotărârea din 11 decembrie 2009, motivând că sunt îndeplinite condițiile enunțate la articolul 28 alineatul 4 prima teză punctele 2 și 3 din FeV, domnul Hofmann făcând obiectul unei măsuri de retragere a permisului de conducere german. Astfel, acesta nu avea dreptul de a utiliza pe teritoriul german un permis de conducere eliberat de un alt stat membru.

26. Domnul Hofmann a introdus apel împotriva acestei hotărâri în fața instanței de trimitere. În esență, acesta solicită anularea hotărârii menționate, precum și anularea deciziei Landratsamt Unterallgäu din 15 iulie 2009.

III — Întrebarea preliminară

27. Bayerischer Verwaltungsgerichtshof, având îndoieli cu privire la interpretarea dispozițiilor Directivei 2006/126, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126[...] trebuie interpretate în sensul că un stat membru trebuie să refuze recunoașterea pe teritoriul său a valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru unei persoane în afara perioadei de interdicție de a solicita un nou permis impuse persoanei vizate în cazul în care permisul de conducere i-a fost retras pe teritoriul primului stat membru, iar la data eliberării permisului de conducere persoana avea reședința obișnuită pe teritoriul statului membru emitent?”

IV — Analiza noastră

A — *Observații introductive*

28. Chestiunea aplicării articolului 2 alineatul (1) și a articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 fiind ridicată de instanța de trimitere în cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare și de către părți în observațiile scrise ale acestora, se impune, cu titlu introductiv, să explicăm motivele pentru care considerăm că aceste dispoziții sunt aplicabile în prezenta cauză.

29. În temeiul articolului 17 din directiva menționată, Directiva 91/439 se abrogă de la 19 ianuarie 2013. Statele membre aplică dispozițiile Directivei 2006/126 de la aceeași dată[10]. Cu toate acestea, am remarcat că, în conformitate cu articolul 18 al doilea paragraf din directiva menționată, anumite articole se aplică de la 19 ianuarie 2009. Este cazul, printre altele, al articolului 2 alineatul (1) și al articolului 11 alineatul (4) din directivă.

30. Or, domnul Hofmann a obținut permisul de conducere ceh la 19 ianuarie 2009. În consecință, este indubitabil, în opinia noastră, că dispozițiile aplicabile în cauză sunt cele ale noii directive privind permisele de conducere, respectiv articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126, aplicabile începând cu aceeași dată.

10 — Articolul 16 alineatul (2) din această directivă.

31. Pe de altă parte, instanța de trimitere se întreabă dacă articolul 13 alineatul (2) din această directivă nu se opune aplicării articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din directiva menționată. Astfel, reamintim că, în temeiul acestei prime dispoziții, niciun drept de conducere acordat înainte de 19 ianuarie 2013 nu este retras sau restrâns în vreun fel prin dispozițiile Directivei 2006/126.

32. Prin urmare, domnul Hofmann estimează că articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din această directivă nu se aplică decât de la 19 ianuarie 2013, iar permisele de conducere eliberate anterior acestei date nu pot face obiectul unei măsuri de restricție, de suspendare sau de retragere.

33. Reamintim că, în temeiul articolului 16 alineatele (1) și (2) din directiva menționată, dispozițiile acesteia, în special articolul 13, nu sunt aplicabile decât începând cu 19 ianuarie 2013.

34. În orice caz, astfel cum a observat guvernul german, situarea articolului 13 în corpul Directivei 2006/126 demonstrează că acesta nu face referire decât la drepturile dobândite pentru conducerea anumitor categorii de vehicule, iar nu la măsurile de restricție, de suspendare sau de retragere a unui permis de conducere.

35. Astfel, această directivă introduce un model de permis de conducere unic la nivel comunitar, care este menit să înlocuiască diferitele permise de conducere existente în statele membre [11]. În această privință, directiva fixează și definește diferitele categorii de permise de conducere [12]. Deoarece statele membre au stabilit, înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor comunitare, propriile categorii de permise de conducere, acestea trebuie să stabilească acum echivalențe între acestea și cele definite de legiuitorul Uniunii.

36. Articolul 13 din Directiva 2006/126, intitulat „Echivalări între permisele de model necomunitar”, vizează exclusiv reglementarea acestei chestiuni a echivalenței dintre diferitele categorii de permise de conducere.

37. Acest lucru reiese de altfel și din lucrările preparatorii. Astfel, articolul 13 alineatul (2) din această directivă a fost adăugat la inițiativa Parlamentului European [13]. Parlamentul European a justificat această adăugire precizând că preschimbarea permiselor de conducere anterioare nu trebuie să aibă ca efect în niciun caz pierderea sau restricționarea drepturilor dobândite în ceea ce privește autorizația de a conduce diverse categorii de vehicule [14].

38. O analiză similară cu cea propusă de domnul Hofmann ar avea de altfel drept efect imposibilitatea unui stat membru de a aplica dispozițiile naționale privind restricția, suspendarea, retragerea sau anularea dreptului de a conduce în cazul titularilor de permise de conducere care au obținut permisul de conducere anterior datei de 19 ianuarie 2013. Această situație ar fi în totalitate contrară obiectivului de îmbunătățire a siguranței rutiere vizat de Directiva 2006/126.

39. Pentru toate aceste motive, considerăm că articolul 13 alineatul (2) din această directivă nu se opune aplicării articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din directiva menționată.

B — *Cu privire la întrebarea preliminară*

40. În întrebarea preliminară, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretate în sensul că un stat membru trebuie să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru, al cărui titular a făcut anterior obiectul unei măsuri de retragere a permisului de conducere pe teritoriul primului stat membru, în condițiile în care măsura retragerii nu mai produce efecte, iar condiția de reședință este îndeplinită.

11 — A se vedea articolul 1 alineatul (1) din directiva menționată.

12 — A se vedea articolul 4 din Directiva 2006/126.

13 — A se vedea modificarea 13 la raportul din 3 februarie 2005 cu privire la Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind permisele de conducere (reformată) (A6-0016/2005, denumit în continuare „raportul”).

14 — *Idem.*

41. În realitate, instanța de trimitere dorește să afle dacă jurisprudența elaborată de Curte până în prezent în aplicarea Directivei 91/439 [15] rămâne aplicabilă în situații similare celei a domnului Hofmann, care sunt reglementate de Directiva 2006/126.

42. Considerăm că jurisprudența respectivă nu rămâne aplicabilă, pentru motivele pe care le prezentăm în continuare.

43. Reiese din lucrările preparatorii pentru Directiva 2006/126 că legiuitorul Uniunii a dorit să întărească lupta împotriva turismului pentru permise de conducere și, prin aceasta, lupta împotriva nesiguranței rutiere.

44. Astfel, modificarea formulării articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din această directivă a avut loc la propunerea Parlamentului European. În cadrul reformării Directivei 91/439, acesta a propus introducerea recunoașterii reciproce a sancțiunilor pronunțate împotriva conducătorilor periculoși. În acest scop, Parlamentul European a indicat că, în scopul asigurării valabilității măsurii de retragere a unui permis de conducere dintr-un stat membru în toate statele membre, trebuie mai întâi să se oblige statele membre să recunoască orice măsură de restricție, de suspendare, de retragere sau de anulare a permisului de conducere impusă de un alt stat membru și să refuze recunoașterea valabilității permiselor de conducere care fac obiectul unei astfel de măsuri [16].

45. Parlamentul European a avut în vedere îngrădirea turismului pentru permise de conducere în cea mai mare măsură posibilă [17]. Conform Comisiei pentru transport și turism din cadrul acestei instituții, turismul pentru permise de conducere se poate defini ca fiind fapta unui cetățean, al cărui permis de conducere a fost retras în statul membru de origine ca urmare a unei infracțiuni grave, de a obține un nou permis de conducere în alt stat membru [18].

46. Pe de altă parte, Parlamentul European a indicat că persoanele al căror permis a fost retras într-un stat membru, în special pentru conducere în stare de ebrietate sau sub influența drogurilor, pot să își procure cu ușurință o falsă reședință într-un alt stat membru și să obțină un permis de conducere în acesta pentru a se sustrage de la condițiile aplicabile obținerii unui nou permis de conducere [19].

47. În consecință, ne apare ca fiind evident că modificarea formulării termenilor utilizați în articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 reprezintă manifestarea acestei voințe de a întări lupta împotriva nesiguranței rutiere, mergându-se mai departe decât prevederile anterioare ale Directivei 91/439. Astfel, articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 nu mai lasă o marjă de apreciere statelor membre, ci impune acestora să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru, al cărui titular a făcut obiectul unei măsuri de restricție, de suspendare sau de retragere a permisului de conducere pe teritoriul primului stat membru.

48. În opinia noastră, acest lucru are drept consecință faptul că, în situația domnului Hofmann, autoritățile germane responsabile au dreptul să nu recunoască permisul de conducere eliberat de autoritățile cehe responsabile.

49. Astfel, rezultă din măsura retragerii permisului de conducere anterior impusă de autoritățile germane responsabile că eliberarea unui nou permis de conducere, la expirarea perioadei de interdicție de solicitare a unui astfel de permis, este supusă depunerii unui raport de expertiză medicală și psihologică din care să reiasă aptitudinea domnului Hofmann de a conduce.

15 — A se vedea punctul 5 din prezentele concluzii.

16 — A se vedea modificarea 57 la raport, precum și expunerea de motive, p. 59.

17 — A se vedea justificarea acestei modificări.

18 — A se vedea proiectul de recomandare pentru a doua lectură din 21 septembrie 2006 cu privire la Poziția comună a Consiliului în vederea adoptării Directivei Parlamentului European și a Consiliului privind permisele de conducere [2003/0252(COD), punctul 2.1].

19 — A se vedea justificarea modificării 57 la raport.

50. Considerăm că nu poate fi contestat că, în cazul anumitor infracțiuni, care, din punct de vedere statistic, sunt la originea unui mare număr de accidente rutiere grave, cum este condusul în stare de ebrietate [20], condiționarea reînnoirii dreptului de a conduce de o astfel de măsură de expertiză reprezintă un mijloc de prevenire eficace de natură să întărească siguranța rutieră. În această lumină, măsura națională apare ca fiind adecvată unuia dintre obiectivele Directivei 2006/126, respectiv îmbunătățirea siguranței rutiere [21].

51. Comisia a reamintit, în acest sens, cât este de important să se educe, să se formeze, să se controleze și, după caz, să se sancționeze participantul la trafic, acesta din urmă reprezentând prima verigă în lanțul siguranței rutiere [22].

52. În consecință, a considera că autoritățile germane au dreptul de a refuza recunoașterea valabilității permisului de conducere eliberat de autoritățile cehe responsabile apare nu doar conform spiritului directivei menționate, ci și literei acesteia, în ceea ce privește dispozițiile aplicabile de la 19 ianuarie 2009.

53. Astfel, în opinia noastră, trebuie să se țină seama de faptul că articolul 18 al doilea paragraf din Directiva 2006/126 prevede printre altele că anexa III la aceasta este aplicabilă de asemenea începând cu 19 ianuarie 2009. Or, punctul 14 din această anexă precizează că consumul de alcool constituie un pericol major pentru siguranța rutieră și că, ținând cont de gravitatea acestei probleme, se impune o mare vigilență în plan medical. Astfel, punctul 14.1 din anexa menționată prevede că unei persoane dependente de alcool nu i se poate elibera permis de conducere, iar o persoană care a fost dependentă de alcool în trecut nu poate obține un nou permis de conducere decât în anumite condiții, ca, de exemplu, un aviz medical.

54. Motivarea deciziei din 15 iulie 2009 care îl privește pe domnul Hofmann este, în opinia noastră, de natură să justifice aplicarea măsurilor de control prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la Directiva 2006/126. Dacă aceste măsuri de control ar fi fost aplicate și dacă toate testele care ar fi permis să se asigure că domnul Hofmann era din nou apt de a conduce ar fi fost efectuate, permisul de conducere ceh ar fi trebuit recunoscut de autoritățile germane responsabile ca fiind valabil, deoarece ar fi satisfăcut condițiile care vizează, la nivelul Uniunii, răspunsul la o preocupare comună pentru siguranță.

55. Considerăm că faptul că autoritățile cehe responsabile au ignorat decizia de retragere pronunțată de Amtsgericht Memmingen nu influențează soluția pe care o propunem. Astfel, această ignorare provine fie din faptul că domnul Hofmann a ascuns existența acestei condamnări, fie din faptul că autoritățile cehe responsabile nu au consultat autoritățile germane responsabile. În primul caz, este clar că disimularea operată de domnul Hofmann nu trebuie să acționeze în favoarea sa. În al doilea caz, posibila eroare a unei autorități nu poate să reprezinte un izvor de drept, în special în ceea ce privește legislația unui alt stat membru și cu atât mai mult cu cât o directivă impune acestui stat să aplice legea sa națională în cadrul unei excepții recunoscute de această directivă ca parte din echilibrul general pe care îl instaurează.

56. În cadrul ședinței, Comisia a recunoscut că, în prezenta cauză, scenariul conform căruia statul membru care a eliberat permisul ar fi consultat autoritățile germane responsabile, după care, având cunoștință de problemele legate de consumul de alcool ale domnului Hofmann, ar fi aplicat măsurile prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la Directiva 2006/126 ar putea fi considerat conform spiritului acestei directive și, în consecință, ar fi condus la opozabilitatea permisului de conducere eliberat de Republica Cehă față de Republica Federală Germania.

20 — Peste 35 000 de persoane și-au pierdut viața pe drumurile Uniunii în anul 2009, adică echivalentul populației unui oraș de dimensiuni medii, și nu mai puțin de 1 500 000 de persoane au fost rănite (Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 20 iulie 2010, intitulată „Pentru un spațiu european de siguranță rutieră: orientări pentru politica de siguranță rutieră 2011-2020” [COM(2010) 389 final, p. 2]. Se estimează că un accident din trei este legat direct de consumul de băuturi alcoolice.

21 — A se vedea considerentul (2) al acestei directive.

22 — A se vedea p. 5 din comunicarea Comisiei citată la nota de subsol 20.

57. În opinia noastră, un astfel de scenariu permite, în lumina măsurilor de prevenire pe care le implementează, combinarea noilor dispoziții ale articolului 11 alineatul (4) din Directiva 2006/126 cu principiul recunoașterii reciproce bazate pe o încredere reciprocă incontestabilă, din moment ce au fost respectate măsurile prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la această directivă, aplicabile în cele 27 de state membre.

58. Desigur, Comisia a declarat, în egală măsură, că un astfel de sistem, care ar impune deci o consultare între autoritățile responsabile din diferitele state membre, pare complex și nu a fost prevăzut expres. Reamintim totuși că, nu numai că articolul 12 alineatul (3) din Directiva 91/439 prevedea deja că statele membre acordă asistență reciprocă în aplicarea acestei directive și, dacă este necesar, schimbă informații cu privire la permisele pe care le-au înregistrat, ci, în plus, articolul 15 din Directiva 2006/126 reafirmă această necesitate de asistență reciprocă în lumina punerii ulterioare în rețea a permiselor de conducere. Cooperarea și asistența reciprocă între statele membre este, în opinia noastră, chiar cheia care permite, întărind încrederea reciprocă, atingerea obiectivelor fixate de Uniune în materie de siguranță rutieră. De altfel, punerea în rețea a permiselor de conducere nu ni se pare deloc mai complicată decât punerea în rețea, deja realizată între anumite state membre, a fișierelor care conțin cazierele judiciare.

59. În consecință, soluția pe care o propunem este, în opinia noastră, cea mai potrivită pentru a răspunde voinței legiuitorului Uniunii, și anume de a întări lupta împotriva nesiguranței rutiere și de a da astfel efect util articolului 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126, al cărui text a fost modificat expres pentru acest motiv.

60. Comportamentul domnului Hofmann constituie o dovadă în acest sens. Astfel, se pare că acesta din urmă nu și-a rezolvat problemele legate de consumul de alcool, din moment ce, la 16 aprilie 2009, respectiv la aproape trei luni de la eliberarea permisului său de conducere ceh, a fost oprit și controlat de poliția germană, care a evidențiat un nivel extrem de ridicat al alcoolemiei. Consecința acestui comportament periculos pentru toți participanții la trafic a fost retragerea, printr-o decizie rămasă definitivă la 5 aprilie 2011, a permisului său de conducere ceh pe o durată de 18 luni. Considerăm că, dacă autoritățile cehe responsabile ar fi avut cunoștință de problemele sale legate de consumul de alcool, probabil că nu i-ar fi eliberat permisul de conducere domnului Hofmann.

61. Articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 funcționează, așadar, astfel cum a indicat guvernul german, ca o supapă de siguranță, care permite statelor membre să împiedice persoanele periculoase să circule pe teritoriul acestora.

62. Ni se poate opune faptul că un astfel de raționament nu poate fi aplicat în cazul articolului 11 alineatul (4) ultimul paragraf din această directivă, respectiv în situația în care măsura ia forma anulării permisului de conducere. Astfel, conform acestei dispoziții, un stat membru *poate refuza*[23] eliberarea unui permis de conducere unui solicitant al cărui permis a fost anulat într-un alt stat membru. Totuși, precum guvernul german și Comisia, considerăm că anularea, care este, prin urmare, diferită de măsurile de suspendare, de restricție și de retragere, nu privește aptitudinea titularului permisului de conducere de a conduce, ci elementele de formă care au stat la baza eliberării acestuia.

63. Scopul Directivei 2006/126 nu este acela de a oferi resortisanților Uniunii un forum shopping pentru permise de conducere după cum condițiile de eliberare sunt mai puțin stricte într-un stat membru frontalier[24], ci acela, pe de o parte, de a permite unei persoane care posedă un permis de conducere să își stabilească reședința într-un alt stat membru decât statul care a eliberat permisul, fără să fie necesar să fie supusă din nou vreunui examen pentru permis de conducere și fără a fi nevoită să își preschimbe acest permis, și, pe de altă parte, de a asigura că participanții la trafic sunt în siguranță pe teritoriul Uniunii[25].

23 — Sublinierea noastră.

24 — Desigur, pe permisul de conducere ceh al domnului Hofmann figurează o reședință în Republica Cehă. Însă este binecunoscut faptul că anumite școli auto cu mai puține scrupule s-au specializat în furnizarea de reședințe pentru resortisanții germani, cu singurul scop de a satisface toate condițiile de eliberare a permisului de conducere (a se vedea în acest sens punctul 46 din prezentele concluzii).

25 — A se vedea considerentul (2) al acestei directive.

64. În consecință, având în vedere ceea ce precedă, considerăm că articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126 trebuie interpretate în sensul că un stat membru este obligat să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru în cazul în care titularul acestuia a făcut obiectul unei măsuri de retragere a permisului de conducere în primul stat membru pentru motivul că a condus sub influența băuturilor alcoolice și în condițiile în care în statul membru care a eliberat permisul nu s-au efectuat verificările necesare privind aptitudinea de a conduce prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la directiva menționată.

V — Concluzie

65. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem să se răspundă la întrebarea adresată de Bayerischer Verwaltungsgerichtshof după cum urmează:

„Articolul 2 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere trebuie interpretate în sensul că un stat membru este obligat să refuze recunoașterea valabilității unui permis de conducere eliberat de un alt stat membru în cazul în care titularul acestuia a făcut obiectul unei măsuri de retragere a permisului de conducere în primul stat membru pentru motivul că a condus sub influența băuturilor alcoolice și în condițiile în care în statul membru care a eliberat permisul nu s-au efectuat verificările necesare privind aptitudinea de a conduce prevăzute la punctul 14.1 din anexa III la Directiva 2006/126.”